

**Filozofická fakulta
Univerzita Hradec Králové
KPVHA**

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Andrea Doležalová.....

Název práce: Čtyřicetiletý exil České kongregace sester dominikánek v benediktinském klášteře v Broumově 1950–1990

Oponent práce: Mgr. Petr Polehla, Ph.D.

První část bakalářská práce se zabývá vztahy mezi církví a socialistickým státem s důrazem na oblast perzekuce (ženských) řádů a kongregací na přelomu 40. a 50. let. Autorka zde využila relevantní a aktuální odbornou literaturu.

V druhé části práce se Andrea Doležalová snaží zachytit každodenní život dominikánek v benediktinském klášteře v Broumově, kde byly sestry internovány a prožily zde 40 let. V této části, která je jádrem autorčiny badatelské práce, jsou využity i dosud hojněji nerefléktované dokumenty řádové proveniencie a materiály lokálních institucí státu a režimu, což je třeba ocenit. Autorka využívá materiály rozptýlené v různých archivech a heuristika pramenů je jistě silnější stránkou práce.

Práci by prospělo, kdyby autorka vypustila některé pasáže či celé podkapitoly, které celek textu narušují, rozměňují a činí mnohdy nepřehledným. Více energie a času by pak zbylo na pozornější přečtení a kontrolu textu, který obsahuje dosti nepřesností. Např. kap. 4 „Počátky Broumova a benediktinský klášter“ působí v textu velmi neorganicky. Co má s tématem internace společného např. středověká kolonizace Broumova či jeho barokní architektura? Podobně nefunkční mi připadají kapitoly o starších dějinách dominikánského řádu (včetně založení sv. Dominikem, líčení osudů tohoto světce atd.).

Nepřesné formulace zřejmě pramení z ne zcela dobrého zvládnutí reálií církevních dějin. Ani v jejich pojmosloví není autorka zcela ukotvena. Avšak nepřesné formulace nacházíme i v oblasti zcela „světské“.

„V práci je kladen důraz na vztahy mezi katolickou církví a socialistickým státem ve 40. a 50. letech 20. století“ (Úvod, s. 9.). Jaký socialistický stát v celých 40. letech má autorka na mysli?

„...výzkum je zaměřen na dvě oblasti, a sice na sociální život kongregace a na dominikánskou spiritualitu. V sociální oblasti jsou mapovány nevyhovující ubytovací podmínky kongregace, jež úzce souvisí se špatným zdravotním stavem sester“ (s. 9). Sociální život a sociální podmínky jsou dvě naprosto jiné skutečnosti, které autorka směšuje.

Spíše tragikomicky působí sdělení, že sv. Dominik a jeho bratři přijali řeholi sv. Augustina na IV. luteránském (!) koncilu. Nesmyslná je formulace „velikonoční třídenní průvod Božího Těla“. (s. 68.) Slavnost lidově zvaná Boží Tělo již nespadá do doby velikonoční a s ní spojený průvod není třídenní.

Leckdy text sklouzává k pouhému analistickému přepisování záznamů z kronik, bez kritického odstupu a hodnocení. Často se autorka neubrání ani jejich jazyku, místy dosti citově zabarvenému. „Dívky, plné elánu a nadšení, byly ochotné obětovat svůj život službě Boží v kongregaci.“ (s. 72). „Velmi mocně působilo podepisování profesní formule na oltáři a přijímání Nejsvětějšího Těla a Krve Páně z kalicha.“(s. 74).

Některé pasáže textu parafrázované z kronik bez jakékoli reflexe jsou dokonce zavádějící. Líčí totiž historickou skutečnost zcela jinak, než jaká ve skutečnosti byla. Např. „K rozjímavé a duchovní četbě si sestry volí knihy dle vlastní potřeby.“ (s. 70) Toto sdělení navozuje situaci, jakoby měly sestry k dispozici množství titulů z náboženské a duchovní produkce. Naprostý opak byl však pravdou a náboženská a teologická literatura v líčené době byla zcela nedostatkovým zbožím, což text práce ignoruje.

Práce má i řadu formálních nedostatků – nejednotné odsazení odstavců (např. v kap. 5.2.). Psaní data formou 25.03.1976 je nevhodné. Stylisticky nevhodné je střídání minulého a přítomného času v textu.

Též některé formulace v závěru působí spíše rozpačitě: „Závěrem je nutno říci, že v rámci obsahu bakalářské práce nebylo možné vše o sestřích dominikánkách a jejich působení v Broumově probádat.“ Cílem bc. práce jistě není probádat „vše“, ale probádat a zpracovat vhodně vytýčený segment historické skutečnosti. I tak práce obsahuje množství textu, který by bylo možno radikálně zkrátit či zcela vynechat. Tvrzení v závěru, že cíl práce se podařilo splnit (s. 80) by měla autorka ponechat spíše na posuzovatelích textu a komisi.

Poslední připomínka se týká názvu práce. Pojmem exil se rozumí především vypovězení ze země, vynucený pobyt v cizině, proto by mě zajímalo, proč autorka nevolila spíše pojem internace.

Přes všechny vznesené výtky konstatuji, že text splňuje základní požadavky kladené na bc. práce a doporučuji ji k obhajobě.

V Hradci Králové 19. 8. 2022